

Inhoud

	Woord vooraf	13
1	Mondzorg en de samenleving	15
1.1	Inleiding	15
1.1.1	De wereld verandert	15
1.1.2	Professionals in de mondzorg	16
1.2	Professionele autonomie	17
1.2.1	Autonomie en vertrouwen	18
1.2.2	Autonomie en verantwoordelijkheid	18
1.3	De relatie patiënt - zorgverlener	20
1.3.1	Sociologisch perspectief	20
1.3.2	Juridisch perspectief	21
1.4	Medisch-tandheekundige ethiek	22
1.4.1	Beroepscodes	22
1.4.2	De deugdelijke tandarts	23
1.4.3	Bedreigingen	25
1.5	Sociaaltandheekundige vraagstukken	26
2	Ontwikkeling van ‘public health’	29
2.1	Gezondheidszorg en volksgezondheid	29
2.2	Sociale geneeskunde en sociale tandheekunde	30
2.3	Van Verlichting tot doelmatigheid	31
2.4	De gezondheidszorg als systeem	33
2.4.1	Kenmerken en componenten	33
2.4.2	Interacties	35
2.5	Vraag naar en aanbod van zorg	36
2.6	Marktwerking in de zorg	38
2.7	Evaluatie van zorg	39
2.7.1	Zorginhoudelijke evaluatie	39
2.7.2	Economische evaluatie	41
2.7.3	Prestaties in de zorg	42

3	Gezondheidszorgbeleid	44
3.1	Sturing door de overheid	44
3.1.1	De overheid	44
3.1.2	Sturing en financiering	45
3.2	Beleidsinstrumenten	46
3.2.1	Wet- en regelgeving	46
3.2.2	Andere instrumenten	47
3.3	Preventieve gezondheidszorg	48
3.4	Informatiebronnen	50
3.4.1	Rapportages RIVM	50
3.4.2	Rapportages IGZ	51
3.5	Uitvoerings- en adviesorganen	52
3.5.1	Uitvoering	53
3.5.2	Advies	54
3.6	De rol van partijen	55
3.6.1	Organisaties van partijen	55
3.6.2	Netwerken en afspraken	56
4	Ontwikkeling van de tandheelkundige zorgverlening	58
4.1	De periode tot 1876	58
4.2	Begin van het tandheelkundig onderwijs	60
4.3	Bevoegdheidskwesties	61
4.4	Het sociale vraagstuk	63
4.4.1	Verantwoordelijkheid van tandartsen	63
4.4.2	Georganiseerde jeugd tandverzorging	64
4.5	Menskrachtproblematiek	65
4.5.1	Uitbreiding en beperking	65
4.5.2	Pogingen tot bijsturing	67
4.6	Verdieping en verbreding	68
5	Het veld van mondzorg	71
5.1	Tandartsen	71
5.1.1	Aantal, kenmerken en praktijkvoering	71
5.1.2	Spreiding van vraag en aanbod	73
5.1.3	Opleiding	74
5.1.4	Tandarts-specialisten	75
5.2	Mondhygiënist	76
5.2.1	Aantal en werkzaamheden	76
5.2.2	Opleiding	77
5.2.3	Deskundigheid	77
5.3	Tandprothetic	78

5.4	Andere zorgverleners	79
5.5	Samenwerking in de mondzorg	80
5.5.1	Taakherschikking	80
5.5.2	De Commissie Innovatie Mondzorg	81
5.5.3	Perspectief op de toekomst	82
5.6	Collectieve preventie	83
5.6.1	Gemeente en GGD	83
5.6.2	Het Ivoren Kruis	84
5.6.3	Het NIGZ	85
6	Financiering en marktordening	86
6.1	Kosten van zorg	86
6.2	Systematiek van zorgfinanciering	88
6.2.1	BKZ: uitgaven en inkomsten	88
6.2.2	Zorgverzekeringswet en AWBZ	89
6.3	Marktordening in de zorg	91
6.3.1	Zorgmarkt en toezicht	91
6.3.2	Toetsingskader NZa	92
6.4	De markt voor mondzorg	94
6.4.1	Analyse van de markt	94
6.4.2	Vrije prijsvorming	96
6.5	Herziening bekostigingsstructuur mondzorg	97
7	Ontwikkeling van de sociale zorgverzekering	99
7.1	Voorlopers van de ziekenfondsen	99
7.2	De periode van de sociëteiten	100
7.3	De opkomst van de ziekenfondsen	101
7.4	Naar een wettelijke regeling	102
7.4.1	Het Ziekenfondsenbesluit	102
7.4.2	De Ziekenfondswet	104
7.5	De particuliere sector	104
7.6	Meer sturing door de overheid	105
7.7	Naar een basisverzekering	106
7.8	Van aanbod- naar vraagsturing	107
7.9	Invoering van de Zorgverzekeringswet	108
8	Zorgverzekeringswet en AWBZ	110
8.1	De Zorgverzekeringswet	110
8.1.1	Verzekerden	110
8.1.2	Verzekerde prestaties	111
8.1.3	Financiering	112
8.1.4	Uitvoering	113

8.1.5	Gemoedsbezwaarden	115
8.1.6	Aanvullende verzekering	115
8.1.7	Evaluatie	115
8.2	De Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten	117
8.2.1	Ontwikkeling	117
8.2.2	Verzekerden en aanspraken	118
8.2.3	Indicatiestelling	120
8.2.4	Financiering	121
8.2.5	Evaluatie	122
9	Mondzorg in de zorgverzekering	124
9.1	Het Ziekenfondsenbesluit 1941	124
9.2	Ontwikkeling van de aanspraak	125
9.2.1	De hulp voor jeugdigen	125
9.2.2	De hulp voor volwassenen	126
9.3	Tandheelkundige hulp ter discussie	127
9.4	De stelselwijziging van 1995	128
9.5	Verandering van de aanspraak sinds 1995	130
9.5.1	De volledige prothese	130
9.5.2	Jeugd en volwassenen	130
9.5.3	De Zorgverzekeringswet 2006	131
9.6	Bijzondere tandheelkundige hulp	132
9.7	De adviserend tandarts	133
9.8	Aanvullende verzekeringen voor mondzorg	134
9.9	Evaluatie	135
10	Mondzorg in de AWBZ	138
10.1	Ontwikkeling	138
10.2	Aanspraken	139
10.3	Uitvoering	140
10.4	De situatie in de praktijk	142
10.4.1	Problemen bij de uitvoering	142
10.4.2	Voorzieningen	143
10.4.3	Verzorging en communicatie	143
10.4.4	Zorgvraag	144
10.5	Recente ontwikkeling	144
10.6	Evaluatie	145
11	De Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg	147
11.1	Uitgangspunten	147
11.2	Beroepen in de 'zware' regeling	148

II.2.1	Vorbehouden handelingen	148
II.2.2	Opdracht aan niet-zelfstandig bevoegden	149
II.2.3	Functionele zelfstandigheid	150
II.2.4	Registratie	150
II.2.5	Kwaliteit	151
II.2.6	Toezicht	152
II.2.7	Specialisaties	153
II.3	Beroepen in de 'lichte' regeling	153
II.4	Uitvoering van de wet	155
II.5	Evaluatie	156
12	Overige gezondheidswetgeving	159
12.1	Patiëntenwetten	159
12.1.1	De Wet bescherming persoonsgegevens	159
12.1.2	De Wmwo en andere wetten	161
12.2	De Wet op de geneeskundige behandelings- overeenkomst	162
12.2.1	Uitgangspunten	162
12.2.2	Inhoud van de wet	163
12.2.3	Discussie over de uitvoering	164
12.2.4	Evaluatie	166
12.3	De Wet klachtrecht cliënten zorgsector	167
12.3.1	Uitgangspunten	167
12.3.2	Inhoud van de wet	168
12.3.3	Uitvoering van de wet	169
12.3.4	Evaluatie	170
12.4	De Kwaliteitswet zorginstellingen	171
12.4.1	Uitgangspunten	171
12.4.2	Inhoud van de wet	172
12.4.3	Uitvoering van de wet	172
12.4.4	Evaluatie	173
13	Kwaliteit van zorg	175
13.1	Wat is kwaliteit van zorg?	175
13.2	De Leidschendam-conferenties	177
13.3	Systematische kwaliteitsbevordering	178
13.3.1	Kwaliteitssystemen	178
13.3.2	Kwaliteitsborging	179
13.4	'Evidence based' geneeskunde	181
13.4.1	Begripsbepaling	181
13.4.2	Het verkrijgen van evidence	182
13.5	Onderdelen van het kwaliteitssysteem	183

13.5.1	Richtlijnen	183
13.5.2	Intercollegiale toetsing	185
13.5.3	Accreditatie	185
13.5.4	Certificering	186
13.6	Ketenkwaliteit	187
13.7	Kwaliteitsmanagement	188
13.8	Evaluatie	190
14	Kwaliteitsborging in de mondzorg	193
14.1	Ontwikkeling van een kwaliteitssysteem door tandartsen	193
14.1.1	De NMT	193
14.1.2	De ANT	194
14.2	Onderdelen van het kwaliteitssysteem	195
14.2.1	Accreditatie nascholing	195
14.2.2	Richtlijnontwikkeling	195
14.2.3	Kwaliteitsregister	196
14.2.4	Intercollegiaal overleg	197
14.2.5	Beoordelingsschema HKZ	198
14.2.6	Kwaliteitsinformatiesysteem	198
14.3	Kwaliteitsborging door mondhygiënist	198
14.3.1	Ontwikkeling	198
14.3.2	Onderdelen van het systeem	199
14.4	Kwaliteitsborging door tandprothetic	201
14.5	'Evidence based' tandheelkunde	201
14.6	Productkwaliteit	203
14.7	Evaluatie	204
14.7.1	Werking van het systeem	204
14.7.2	Deelname aan kwaliteitsactiviteiten	205
14.7.3	Ketenzorg in de tandheelkunde	206
14.7.4	'Evidence based' beroepsuitoefening	207
14.7.5	Conclusie	207
15	Toezicht	209
15.1	Kenmerken en mogelijkheden	209
15.2	De Inspectie voor de Gezondheidszorg	210
15.3	Tuchtrecht	212
15.3.1	Regels, normen en sancties	212
15.3.2	Tuchtrechtelijke aansprakelijkheid	214
15.4	Civilrechtelijke aansprakelijkheid	214
15.5	De NMT-rechtspraak	216
15.6	Toezicht binnen de zorgverzekering en AWBZ	217

15.6.1	Contractuele verhouding	217
15.6.2	Verstrekkingsgeschillen	219
15.7	Andere vormen van toezicht	220
15.8	Evaluatie	222
16	Resultaten van mondzorg	225
16.1	Het meten van prestaties in de mondzorg	225
16.2	Kosten van mondzorg	225
16.3	Bezoekfrequentie en behandelingen	226
16.4	De toestand van de gebitselementen	229
16.4.1	Jeugdigen	229
16.4.2	Volwassenen	231
16.4.3	Ouderen	232
16.5	De toestand van het parodontium	233
16.6	Tandeloosheid	233
16.7	Evaluatie	235
17	Zorg in Europees perspectief	238
17.1	De Europese Unie	238
17.2	Gezondheidszorg in de EU	239
17.2.1	Het beleid van de EU	239
17.2.2	Gevolgen van de rechtspraak van het Europese Hof	241
17.3	Financiering van zorg	243
17.4	Organisatie van zorg	246
17.5	Evaluatie	248
17.5.1	Uitkomsten van zorg	248
17.5.2	Het Nederlandse systeem	248
18	Mondzorg in Europa	250
18.1	Mondzorgverleners	250
18.2	Het systeem van mondzorgverlening	250
18.2.1	Scholing en specialisatie	250
18.2.2	Praktijkvoering en financiering	252
18.2.3	Belangenbehartiging	253
18.3	Enkele lidstaten nader bekeken	254
18.3.1	België	254
18.3.2	Duitsland	255
18.3.3	Verenigd Koninkrijk	256
18.3.4	Denemarken	257
18.3.5	Italië	258
18.4	Mondgezondheid	259

18.5	Evaluatie	259
19	Mondzorg in de samenleving	263
19.1	Constanten in de beroepsuitoefening	263
19.2	Tandartsen en de overheid	265
19.3	Mondzorg in de sociale zorgverzekering	267
19.4	Marktwerking	269
19.5	Mondzorg en de patiënt	271
19.5.1	Uitkomsten van zorg	271
19.5.2	Kwaliteit van mondzorg	272
19.6	Mondzorg in de toekomst	273
	Literatuur	275
	Gebruikte afkortingen	284
	Register	288